

Квітка з українським корінням

(до 70-річчя з дня народження Квітки Цісик)

*«Я вірю, що в Україні
мене почують...»*

Я всім говорила, що українська музика є дуже гарна, мелодійна і що народ такий співучий. А мені відповідали: якщо так, то заграй мені щось, заспівай мені щось... То є сумно, але ми не мали жодної платівки на професійному рівні. Бо то є дорога річ і забирає багато часу. Я зрозуміла, що мушу її зробити. І не тільки для своїх приятелів, але й для всіх українців. Бо я не могла, не мала змоги щось зробити для нашого суспільства, але тільки це. То був би такий дарунок. І я мріяла, що на Україні мене почують. (Квітка Цісик)

Квітка Цісик народилася 4 квітня 1953 року в Нью-Йоркському районі Квінзі, в сім'ї Іванни та Володимира Цісик, післявоєнних емігрантів із Західної України. Володимир Цісик ще з раннього дитинства навчав своїх доньок грати на скрипці та фортепіано. Так Квітка пізнала скрипку, коли їй було чотири роки.

Квітка Цісик – незрівнянна українська співачка, про яку, на жаль, дуже мало знають в Україні. Щоб заповнити цю "прогалину", до вашої уваги презентація її життя й творчості. Творчість Квітки Цісик заслуговує на популяризацію і увагу.

Квітка крім гри на скрипці опанувала сценічне мистецтво в Балетній Школі відомої балерини Роми Прийми-Богачевської (головна роль у балеті-казці «Попелюшка», 1967 рік; балетна сцена опери «Анна Ярославна», 1969 рік), співала в хорі, займалася вокалом. У хорі Квітка часто співала з маленьким Майклом Джексоном, майбутнім королем поп-музики. Крім того, займалася кінним спортом.

Дитячі і юнацькі роки Квітки проходили за звичними для емігрантської родини школярськими заняттями. В буденні дні Квітка займалася в стандартній школі, а по суботах прямувала до школи українознавства, куди її записали батьки, намагаючись зберегти зв'язок з батьківщиною та українським людом.

Крім того, більшість українського емігрантського юнацтва, мала за честь перебувати в рядах пластунів, де їх наставники продовжували виховувати та спрямовувати в любові до України. Які б заробітки не мала родина в еміграції, справою честі було відкласти гроші на літній табір для своєї дитини. Не була винятком і родина Цісіків. З 7 до 16 років Квітка відвідувала ці тритижневі табори в горах – жили в наметах, щовечора збиралися біля великої ватри, вчили українські пісні, пізнавали українські обряди та звичаї.

Після закінчення у 1970 році Вищої школи музики і мистецтва у Нью-Йорку Квітка протягом одного року навчалася в Харпер-коледжі – складові частині Університету штату Нью-Йорк у Бінгемтоні, де в той час її старша сестра Марія викладала гру на фортепіано.

В січні 1971 року ініціативним комітетом, який складався переважно із студентів Харпер-коледжу, до Дня соборності України була створена телевізійна програма «Думки про Україну». Сценарій підготували Марія Цісик (викладач музики) та Марія Коропій (аспірантка з французької мови,

вона ж ведуча української програми на радіо). В програмі була представлена серія українських народних танців; прозвучали поеми Тараса Шевченка, пісні Квітки Цісик під гітарний супровід Богдана Соханя та Юрія Турчина, пісні під супровід фортепіано Марії Цісик.

Окремі виступи були гармонійно об'єднані фотографічним матеріалом з України та фоновою музикою, яку вибрала та відтворила для програми Марія Цісик. Ввечері 22 січні 1971 року програма «Думки про Україну» вийшла в ефір WINR-TV.

Липень-серпень 1971 року квітка провела в Бельгії на шеститижневому семінарі «Європейська опера», вигравши стипендію на стажування в Гентській консерваторії за ролі в студентських оперних постановках. В Генті вона студіювала оперний спів поруч з такими зірками нью-йоркської Метрополітен-опера, як тенор Вільям Льюїс, диригент Мартін Ріх, сопрано Марія Дорньє та мецо-сопрано Мерилін Хорн; співала в оперній постановці «Ріголетто» Верді. Це дало молодій співачці під час студій безпосередньо спостерігати за роботою професіоналів. В кінці навчального семестру відбувся сольний виступ Квітки Цісик, за які вона отримала схвальні відгуки у свідоцтві, виданому після стажування.

Повернувшись з Бельгії, продовжила навчання в Маннес-коледжі у Нью-Йорку по класу скрипки. Але, зрештою, пісня переважила. Через рік Квітка покинула скрипку та перейшла на навчання по класу академічного співу. Згодом, віддавши шану батькові, Квітка Цісик в одному з інтерв'ю так прокоментувала свій вчинок: «Я мала його пальці й техніку, але мріяла співати, і досі почуваюся винною, що покинула скрипку...».

Квітка Цісик з батьком

**Родина Цісиків: Марія,
батько, мати й Квітослава-
Орися**

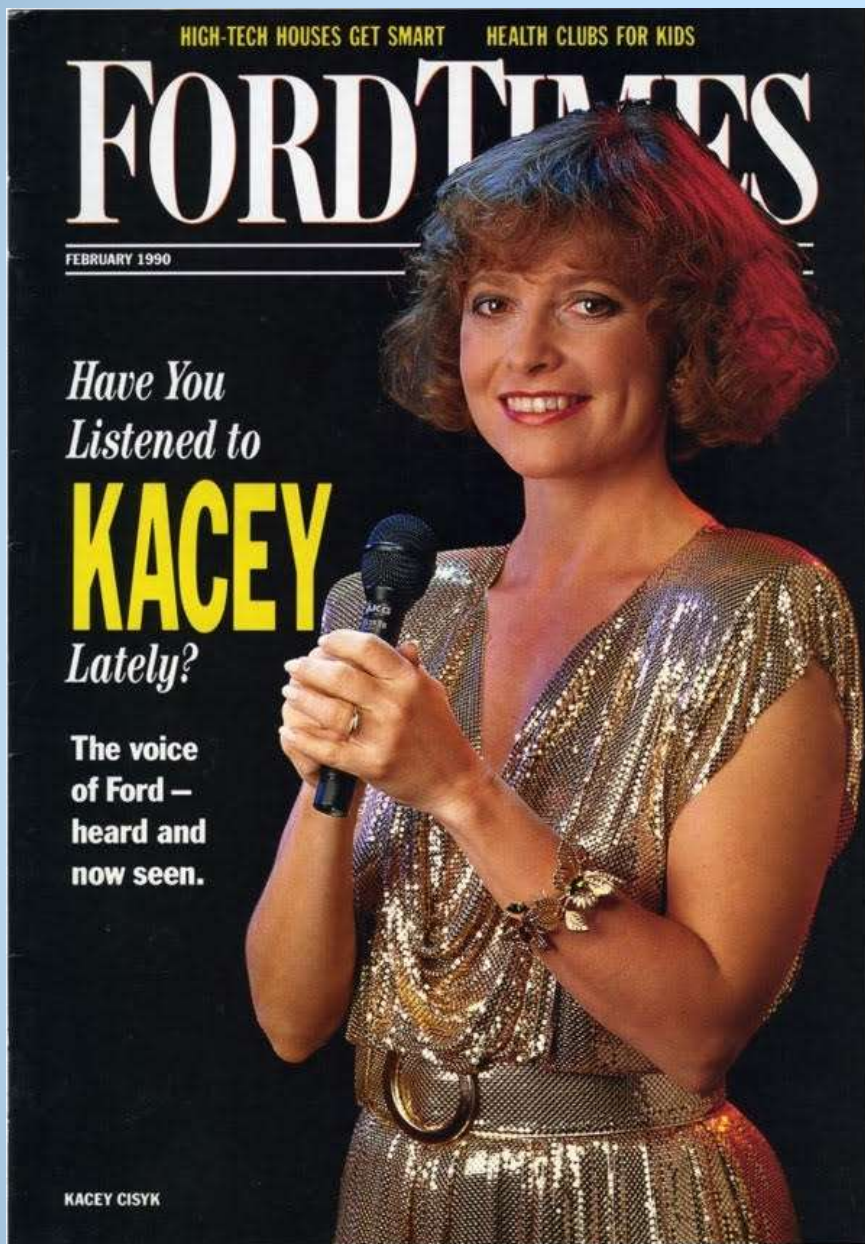
Співачка мала рідкісне колоратурне сопрано. За оцінками музикознавців, голос Квітки мав неймовірний вокальний тембр, у якому у якому виділявся особливий, дзвінковий обертон, притаманний лише сопрановій колоратурі; рідкісний вокальний тембр Цісик містив у собі очевидні скрипкові тони. До того ж Квітка вмiла співати так званим «білим голосом» – своєрідною манерою жіночого фольклорного співу, яку можна почути в карпатських селах. У Квітки є декілька пісень в альбомі «Пісні України» заспіваних «білим голосом».

Після смерті батька (Володимир Цісик помер від інсульту в 1971 році, коли Квітці було 17 років) потреба заробляти на життя звернула молоду співачку з оперного шляху в світ джінглу. Певний час вона виступала в клубах в клубах Нью-Йорку та не втомлювалась надавати свої записи продюсерам і рекламним агенціям для прослуховування; багато разів співала оригінальні мелодії Юрія Турчина для Радіо «Свобода» – записи робились під егідою Юрія Денисенка, який на той час працював діджеєм на радіостанції. Це, зрештою, принесло позитивні результати.

В середині 1970-х Квітка відчайдушно увірвалася в світ реклами на телебаченні та радіо, де її чекала справжня американська слава. Ще студенткою Квітка, взявши псевдонім Кейсі, не відчувала жодних труднощів у різних музичних стилях. Її почали запрошувати джазові, поп- і рок-зірки.

З початку 1980 року вона стала однією з найдорожчих і найпопулярніших виконавець джинглів у США – рекламних мотивів для радіо й телебачення. 1981 року Квітка записала для компанії «Ford Motor» рекламну пісню «Have You Driven a Ford Lately?». Відтоді й аж до смерті вона залишалася єдиним голосом цієї автомобільної компанії. 1987 року підраховали, що загальна аудиторія Квітки склала понад 20 мільярдів слухачів – майже в 4 рази більше, ніж населення Землі на той час. Це світовий ренкорд для корпоративного соліста. Також виконувала джингли для Шевролет, Каділак і Тойота.

Родина Квітки: зліва направо стоять: двоюрідна сестра Христина Лев, Марія Ціsik, вуйко Василь Лев (Брат Іванни), Квітка Ціsik, двоюрідна сестра Олеся Лев, мати Іванна Ціsik, двоюрідна сестра Майя Лев. Сидять: дочки Марії Ціsik: Саманта і Леся, бабуся Софія (Нагірна) Лев і професор, доктор Василь Лев.

У 1983 році Квітка разом з матір'ю відвідала Україну (вперше і востаннє). Це був неафішований візит. На той час її пісні в Україні були заборонені. Цей візит обмежився гостюванням у приватних помешканнях. Відтак жодних концертів, жодних творчих зустрічей (лише пізніше, у 1996 році сестра Марія відвідала Україну з фортепіанними виступами та презентувала родину Ціsikів на міжнародному музичному фестивалі «Київ Мюзик Фест'96»).

Перший диск з українськими піснями «Kvitka» або «Song of Ukraine» був записаний 1980 року, другий «Two colors» у – 1989. У період між записами сталося розлучення з першим чоловіком, композитором-аранжувальником Джеком Кортнером і одруження 11 червня 1983 з інженером звукозапису Едвардом Роковічем. Однак усі троє працювали над двома українськими альбомами, у створенні яких особливо посприяв Едвард. За словами Квітки, це не були бізнес-проекти, а скоріше родинна справа, це був подарунок для всіх українців, музика для душі, пам'ять про свою батьківщину.

Завдяки своїй професійності, душевній натурі та щедрості (на запис обох альбомів витратила 200 000 тисяч доларів) Квітка збирала для запису альбомів 40 найкращих студійних

інструменталістів Нью-Йорка, тих, кого собі не могли дозволити відомі поп-зірки США. Співачка та її перший диск зібрали багато нагород в Канаді, а 1994 року обидва альбоми були номіновані на премію «Греммі» в категорії «Contemporary Folk».

Співачка планувала випустити третій український альбом з колисковими, але цьому, на жаль, не судилося статися – життя Квітки передчасно обірвалося.

29 березня 1998 року, не доживши 5 днів до свого 45-річчя, Квітка згасла. Поминальні служби пройшли по обидві сторони Атлантики – 30 березня була проведена невелика приватна служба у Верхньому Вест-Сайді Мангеттена, 2 квітня панахида відбулася в каплиці на Аскольдівій могилі в Києві.

Останньою піснею, записаною Квіткою Цісик, була «Журавлі» на слова Богдана Лепкого. Згодом пісня стала символом трагічної. У 1992 році у Квітки Цісик був діагностований рак. Почався довгий, болючий семирічний шлях терапії, але Квітка продовжувала наполегливо працювати. Останній джингл вона наспівала за декілька місяців до смерті.

М. Львів, єдиний у світі музей Квітки Цісик

Притихло сонце, небо обірвалось
І заридало жалібним дощем.
Не стало Квітки. Лиш пісні
зостались.
І огортає душу слізний щем.
Ще стільки справ і мрій, що не
здійснились!
І скільки недоспіваних пісень!
Ще вчора – в очі синові дивилась –
А вже настав новий без тебе день...

Творчий доробок співачки дуже великий та найприємніше знати, що українські альбоми співачки у 1990 році були номіновані на премію «Греммі» в категорії «Найкращий альбом сучасної народної музики».

Експонат музею Квітки Цісик

Живе у серці пісня
нездоланна, Лунає
вільною на увесь
світ.

Її співала Квітка
Полум'яна,
Дала їй крила,
вивела в політ...
Комфортно
почувалася усюди:
Фольклор і опера,
рок, блюз
підвладні Квітці.
Тому любили
Квітку щиро люди,
Малі й дорослі, в
будь-якому віці.

Ти народилась і
жила за океаном,
Та Україну понад
все ти полюбила,
І за тонким
дівочим ніжним
станом,
Ховалась
мужність, віра,
дивна сила.
І, хоч підступною
була життя
дорога,
Важка хвороба
вперто
дошкуляла...
Ти – йшла вперед,
ти йшла до
перемоги.
І, незважаючи на
все, ти все ж
співала

Нашій Квітці

Напишемо про тебе в Україні
І пам'ятатимем ми вічно те,
Як ти любила цю далеку Батьківщину
І мріяла співати їй про все.

